

EDITURA PARALELA 45

Colecția **SUBIECTE POSIBILE**

Acest auxiliar didactic este aprobat pentru utilizarea în unitățile de învățământ preuniversitar prin O.M.E.N. nr. 3022/08.01.2018.

Lucrarea este elaborată conform programei școlare în vigoare pentru bacalaureat.

Redactare: Amalia Mărășescu, Bianca Vișan
Tehnoredactare: Maria Benza
Pregătire de tipar & design copertă: Marius Badea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**Bacalaureat 2019 : matematică - M_științele naturii, M_tehnologic :
teme recapitulative - 40 de teste, după modelul M.E.N. (10 teste fără
soluții) / Mihai Monea, Ioan Șerdean, Steluța Monea, Adrian Zanoschi. -
Pitești : Paralela 45, 2018
Conține bibliografie
ISBN 978-973-47-2793-3**

I. Monea, Mihai
II. Șerdean, Ioan
III. Monea, Steluța
IV. Zanoschi, Adrian

51

Copyright © Editura Paralela 45, 2018

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

Mihai Monea
Steluța Monea

Ioan Șerdean
Adrian Zanoschi

Bacalaureat 2019

Matematică

M_șt-nat

M_tehnologic

Teme recapitulative
40 de teste, după modelul M.E.N.
(10 teste fără soluții)

Editura Paralela 45

Cuvânt-înainte

Examenul de Bacalaureat reprezintă pentru fiecare tânăr o placă turnantă în devenirea lui intelectuală și personală, având menirea de a certifica pregătirea științifică și competențele dobândite în liceu, dar și de a deschide un orizont profesional sau academic adecvat fiecăruia. În consecință, performanța la acest examen, și îndeosebi la disciplina matematică, presupune un efort de pregătire constant, atât pentru parcurgerea conținuturilor, cât și pentru fixare, sistematizare, recapitulare.

Cartea se adresează celor care pregătesc bacalaureatul la matematică, de tip *M_{șt-nat}* și *M_{tehnologic}*. Lucrarea de față își propune să fie un ghid eficient, cu o strategie completă, care să răspundă tuturor exigențelor disciplinei și ale probelor de examen.

Trebuie menționat că această carte este adaptată la forma de organizare a probei de matematică din cadrul examenului menționat. Elevii profilului științe ale naturii și cei ai profilului tehnologic au o programă de examen asemănătoare pentru clasele a XI-a – a XII-a, dar cu diferențe importante de conținut pentru clasele a IX-a – a X-a. De aceea, am evidențiat problemele și testele specifice doar elevilor de la profilul științe ale naturii. Astfel, acestea sunt marcate cu semnul „*”.

Cartea are un pronunțat caracter metodic, fiecare paragraf având trei componente: una de inițiere, una de consolidare și una de evaluare. Primele patru capitole sunt rezervate antrenamentului specific pentru examen. Problemele sunt grupate pe teme, urmărind acoperirea completă a programei. Acolo unde o anumită temă nu era destul de bine reprezentată în variantele examenelor din anii precedenți, au fost adăugate probleme clasice, pentru o mai bună aprofundare a subiectului. Așadar, un elev își poate alege singur un capitol pe care vrea să îl repete și găsește în carte un număr suficient de exerciții cu ajutorul cărora să-și atingă scopul. Problemele din partea de inițiere sunt însoțite doar de răspunsuri. Problemele din partea de consolidare sunt însoțite de indicații și răspunsuri, dar și de soluții detaliate acolo unde acest lucru se impune. Problemele din partea de evaluare nu au răspunsuri.

Capitolul al cincilea este rezervat testelor. Acestea au o structură specifică examenului de Bacalaureat. Testele sunt dispuse pe două categorii. Prima categorie este formată dintr-un set de 30 de teste propuse, după modelul subiectelor date la examenul de bacalaureat din ultimii ani și însoțite de rezolvări complete. Testele din a doua categorie sunt pentru autotestare și nu sunt însoțite de rezolvări.

Lucrarea poate fi folosită și pentru învățarea curentă, deoarece permite elevilor să se antreneze în condiții reale, de bacalaureat. Ea se poate dovedi un instrument util profesorilor și elevilor în vederea recapitulării materiei la finalul unui capitol sau la sfârșitul anului școlar.

Autorii

Clasa a X-a

1. Numere reale

1.1. Noțiuni teoretice

1.1.1. Radicali

Definiție: Numim **radical** de ordin $n \in \mathbb{N}$, $n \geq 2$, din numărul pozitiv a și notăm $\sqrt[n]{a}$ ca fiind acel număr pozitiv x unic cu proprietatea $x^n = a$.

Observație: Dacă $x \in \mathbb{N}$, atunci, pentru orice $n \in \mathbb{N}$, $n \geq 2$, dacă $\sqrt[n]{x} \notin \mathbb{N}$, atunci $\sqrt[n]{x} \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$.

Proprietățile radicalului: Următoarele relații sunt adevărate pentru orice $a, b \geq 0$ și $m, n \in \mathbb{N}$, $m, n \geq 2$.

P1. $\sqrt[n]{a} \cdot \sqrt[n]{b} = \sqrt[n]{ab}$;

P2. $\frac{\sqrt[n]{a}}{\sqrt[n]{b}} = \sqrt[n]{\frac{a}{b}}$, $b \neq 0$;

P3. $\sqrt[m]{\sqrt[n]{a^{mp}}} = \sqrt[n]{a^p}$;

P4. $\sqrt[n]{\sqrt[m]{a}} = \sqrt[mn]{a}$.

Observație: Dacă n este impar, putem calcula $\sqrt[n]{x}$, și dacă $x < 0$, în aceste condiții $\sqrt[n]{-x} = -\sqrt[n]{x}$.

Observație: Avem $(\sqrt[n]{x})^n = x$, dar $\sqrt[n]{x^n} = \begin{cases} x, & n \text{ este impar} \\ |x|, & n \text{ este par} \end{cases}$.

1.1.2. Puteri cu exponent real

Observație: Noțiunea de ridicare la putere se poate generaliza astfel:

$$x^{-n} = \frac{1}{x^n}, x \neq 0, n \in \mathbb{N}^*; x^{\frac{1}{n}} = \sqrt[n]{x}, x \geq 0, n \in \mathbb{N}^*; x^{\frac{m}{n}} = \sqrt[n]{x^m}, x \geq 0, m, n \in \mathbb{N}^*.$$

Proprietățile ridicării la putere: Pentru orice $x, y > 0$ și orice $p, r \in \mathbb{R}$, au loc relațiile:

P1. $x^p x^q = x^{p+q}$;

P2. $\frac{x^p}{x^q} = x^{p-q}$;

P3. $(x^p)^q = x^{pq}$;

P4. $(xy)^p = x^p y^p$.

1.1.3. Logaritmi

Definiție. Fie $a, b > 0, a \neq 1$. Soluția (unică) a ecuației $a^x = b$ se numește **logaritm în baza a din b** și se notează cu $\log_a b$.

Proprietățile logaritmului: Logaritmul are următoarele proprietăți valabile pentru orice $a, b, x, y > 0, a, b \neq 1$:

P1. $\log_a xy = \log_a x + \log_a y$;

P2. $\log_a \frac{x}{y} = \log_a x - \log_a y$;

P3. $\log_a x^\alpha = \alpha \log_a x, \alpha \in \mathbb{R}$;

P4. $\log_a x = \frac{\log_b x}{\log_b a}$.

Observație: Dacă $a, b \in \mathbb{N}$ sunt numere prime diferite, atunci $\log_a b \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$.

1.2. Probleme de inițiere

I1. Calculați $(-1)^5 + (-2)^4 + (-3)^3 + (-4)^2 + (-5)$.

I2. Calculați $(-1)^1 + (-1)^2 + \dots + (-1)^{100}$.

I3. Calculați $8^{\frac{1}{3}} - \left(\frac{1}{2}\right)^{-1}$.

I4. Calculați $\sqrt[3]{125} + \sqrt{16} + \sqrt[3]{-27}$.

I5. Calculați $\log_{11} 11 + \log_7 \frac{1}{7}$.

I6. Calculați $\log_3 81 + \log_5 25 - \lg 100000$.

I7. Ordonăți crescător numerele $a = -\sqrt[3]{27}, b = \log_2 \frac{1}{16}, c = -2$.

I8. Demonstrați că $\log_4 64 + \sqrt[3]{1000} = \sqrt{16} + \left(\frac{1}{3}\right)^{-2}$.

I9. Demonstrați că $\log_{11} 121 < \sqrt[3]{27}$.

I10. Dacă $\log_2 3 = a$, demonstrați că $\log_2 6 = 1 + a$.

1.3. Probleme de consolidare

C1. Calculați $\sqrt{18} - \sqrt{32} - \sqrt{50} + \sqrt{72}$.

C2. Arătați că $2\sqrt{14} - \sqrt{\frac{7}{2}} - 5\sqrt{\frac{8}{7}} = \frac{1}{\sqrt{14}}$.

C3. Demonstrați că $\sqrt[3]{16} + \sqrt[3]{54} = \sqrt[3]{250}$.

C4. Demonstrați egalitatea $\sqrt[3]{\sqrt{729}} - \sqrt{\sqrt[3]{64}} = 1$.

C5. Dacă $\lg 3 = a$, demonstrați că $\lg 90 = 2a + 1$.

- C6.** Demonstrați că $\log_2 12 + \log_2 14 - \log_2 21 = 3$.
- C7.** Arătați că numărul $a = \log_4 16 + \log_3 9 + \sqrt[3]{27}$ este natural.
- C8.** Demonstrați că $\lg \frac{2}{1} + \lg \frac{3}{2} + \dots + \lg \frac{10}{9} \in \mathbb{N}$.
- C9.** Demonstrați că $1331^{\frac{2}{3}} \in \mathbb{N}$.
- C10.** Comparați numerele $a = 2^{33}$ și $b = 3^{22}$.
- C11.** Comparați numerele $3\sqrt{2008}$ și $2008\sqrt{3}$.
- C12.** Calculați $b - a$, unde $a = \log_2 3$ și $b = \log_2 6$.
- C13.** Calculați $\lg 12 + \lg 15 - \lg 18$.
- C14.** Demonstrați că $\log_4 9 = \log_8 27$.
- C15.** Demonstrați că $\log_2 3 \cdot \log_3 5 \cdot \log_5 8 = 3$.
- C16.** Demonstrați că numărul $a = \log_9 \sqrt{3} + \log_4 \sqrt[3]{2}$ este rațional.
- C17.** Demonstrați că numărul $\log_2(5 + \sqrt{7}) + \log_2(5 - \sqrt{7}) - 2\log_2 3$ este întreg.
- C18.** Demonstrați că $\log_{2\sqrt{2}} 3\sqrt{3} = \log_2 3$.
- C19.** Comparați numerele $\log_5 2007$ și 4 .
- C20.** Fie $E(x) = \frac{1}{\sqrt{x} - \sqrt{1-x}} - \frac{1}{\sqrt{x} + \sqrt{1-x}}$, unde $x \in (0,1) - \left\{\frac{1}{2}\right\}$. Arătați că:

$$E(x) = \frac{2\sqrt{1-x}}{2x-1}.$$
- C21*.** Se consideră numerele $a = \sqrt{2-\sqrt{2}}$ și $b = \sqrt{2+\sqrt{2}}$. Arătați că $\frac{b}{a} - \sqrt{2} \in \mathbb{Q}$.
- C22*.** Determinați $a, b \in \mathbb{Q}$, știind că $(1 + \sqrt{2})^2 = a + b\sqrt{2}$.
- C23*.** Arătați că $\frac{3}{2} < \log_2 3 < 2$.
- C24*.** Demonstrați că $\sqrt{3} + \sqrt{9} < \sqrt{5} + \sqrt{7}$.
- C25*.** Demonstrați că $\sqrt{2} < \sqrt[3]{3}$.
- C26*.** Demonstrați că $2 \in (\log_3 4, \sqrt{5})$.
- C27*.** Demonstrați că $\log_3 5 \cdot \log_5 9 < \sqrt[3]{9}$.
- C28*.** Demonstrați că $100^{\lg 2} + \sqrt[3]{-27} > 0$.
- C29*.** Dacă $\log_3 2 = a$, demonstrați că $\log_{12} 18 = \frac{a+2}{2a+1}$.
- C30*.** Demonstrați că $\log_3 7 > \log_7 3$.

1.4. Teste de verificare**Testul 1**

1. Demonstrați că $\sqrt{49} + \sqrt[3]{-1000} + (\sqrt{3})^2 = 0$.
2. Demonstrați că numărul $a = \frac{\sqrt{50} + \sqrt{18}}{\sqrt{32} - \sqrt{8}}$ este natural.
3. Demonstrați că $\lg 20 + \lg 50 = 3$.
4. Demonstrați că $\log_3 5 + \log_3 7 < \log_3 72 - \log_3 2$.
5. Ordonăți crescător numerele $a = \left(-\frac{1}{2}\right)^{-3}$, $b = \sqrt[3]{-125}$ și $c = \lg \frac{1}{1000}$.
6. Demonstrați că $\log_{\frac{2}{3}} \frac{3}{2} = \log_{\frac{3}{2}} \frac{2}{3}$.

Testul 2*

1. Demonstrați că $\sqrt[3]{-216} + \sqrt{144} = \log_3 729$.
2. Demonstrați că $\frac{1}{\log_3 2} + \frac{2}{\log_9 4} - \frac{3}{\log_{27} 8} = 0$.
3. Demonstrați că numerele $a = 10^{\lg 7}$ și $b = \sqrt[3]{343}$ sunt egale.
4. Arătați că numărul $a = \log_{25} 100 \cdot \log_{16} 25 - 2 \log_{16} 5$ este rațional.
5. Demonstrați că $\log_{11} 3 \cdot \log_7 5 = \log_7 3 \cdot \log_{11} 5$.
6. Demonstrați că $\sqrt{10} + \sqrt{12} < 7$.

2. Funcții și ecuații**2.1. Noțiuni teoretice****2.1.1. Funcții bijective**

Definiție: Funcția $f: A \rightarrow B$ se numește:

- **funcție injectivă**, dacă pentru orice $u, v \in A$, cu $u \neq v$, avem $f(u) \neq f(v)$;
- **funcție surjectivă**, dacă pentru orice $w \in B$ există $u \in A$, astfel încât $f(u) = w$;
- **funcție bijectivă**, dacă este injectivă și surjectivă.

Teste pentru Bacalaureat 2019, după modelul M.E.N.

1. Modele de teste rezolvate pentru examenul de Bacalaureat 2019

Testul 1

Subiectul I

1. Demonstrați că numărul $a = \lg 30 + \lg 2 - \lg 6$ este natural.
2. Demonstrați că ecuația $(a^2 + 1)x^2 - 2x + 1 = 0$ nu admite rădăcini reale, oricare ar fi $a \in \mathbb{R}^*$.
3. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 2x - 1$.
Calculați $f\left(-\frac{1}{2}\right)f(-1)f(0)f(1)f\left(\frac{1}{2}\right)$.
4. Calculați probabilitatea ca, alegând la întâmplare un număr din mulțimea $\{C_4^3, C_5^2, C_4^2\}$, acesta să fie divizibil cu 3.
5. În reperul cartezian xOy se consideră punctele $A(2, 4), B(6, 8)$ și $C(8, 2)$. Calculați distanța de la C la mijlocul segmentului AB .
6. Calculați $(\cos 120^\circ + \cos 60^\circ)(\sin 135^\circ - \sin 45^\circ)$.

Subiectul al II-lea

1. Se consideră sistemul de ecuații
$$\begin{cases} x + 2y - az = 3 \\ 2x - y - z = 1 \\ -x + 3y + z = 2 \end{cases}$$
, unde a este un parametru real.

Notăm cu A matricea sistemului.

- a) Demonstrați că tripletul $(-1, 2, -5)$ este soluție a sistemului în cazul $a = 0$.
- b) Determinați determinantul matricei A .
- c) Dacă $a \neq 0$, demonstrați că soluțiile sistemului nu depind de a .

2. Se consideră mulțimea $H = \{\hat{0}, \hat{2}, \hat{4}, \hat{6}\} \subset \mathbb{Z}_8$.

- a) Demonstrați că mulțimea H este parte stabilă în raport cu adunarea din $\mathbb{Z}_8$.
- b) Determinați $x \in H$ cu proprietatea că $x^3 = \hat{0}$.
- c) Calculați $\hat{0}^{2012} + \hat{2}^{2012} + \hat{4}^{2012} + \hat{6}^{2012}$.

Subiectul al III-lea

1. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = e^x - x$.

- a) Calculați $f'(x)$.
- b) Determinați intervalele de monotonie ale funcției f .
- c) Demonstrați că $\sqrt{e} \geq \frac{3}{2}$.

2. Se consideră funcția $f: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{\ln x}{\sqrt{x}}$.

- a) Calculați $\int_1^4 \frac{f(x)}{\ln x} dx$.
- b) Determinați volumul corpului obținut prin rotația în jurul axei Ox a graficului funcției $g: [1, e] \rightarrow \mathbb{R}, g(x) = f(x)$.
- c) Demonstrați că $\int_{\frac{1}{e}}^1 f(x) dx \leq 0$.

Testul 2

Subiectul I

1. Calculați $C_6^3 - A_4^2 + 3$.
2. Rezolvați în $\mathbb{R}$ ecuația $\log_3(x^2 - 16) = 2$.
3. Se consideră progresia aritmetică $(a_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ pentru care $a_1 = 2$ și $a_5 = 18$. Calculați a_{2012} .
4. După două scumpiri succesive cu 10% și apoi cu 20%, prețul final al unui produs este 1 320 de lei. Determinați prețul inițial.

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte</i>	4
-----------------------------	---

Enunțuri   Soluții

TEME RECAPITULATIVE

Clasa a IX-a

1. Mulțimi și elemente de logică matematică	5	214
2. Șiruri. Progresii	10	215
3. Funcții	15	216
4. Funcția de gradul I	21	217
5. Funcția și ecuația de gradul al II-lea	25	217
6. Vectori în plan	30	218
7. Elemente de trigonometrie și aplicații în geometrie	35	219

Clasa a X-a

1. Numere reale	41	221
2. Funcții și ecuații	44	222
3. Probleme de numărare și combinatorică	52	223
4. Matematici aplicate. Probabilități	55	223
5. Geometrie analitică	60	224
6. Numere complexe*	65	225

Clasa a XI-a

1. Matrice	69	226
2. Determinanți	76	227
3. Aplicații ale determinanților în geometrie	81	227
4. Inversa unei matrice. Ecuații matriceale	84	228
5. Sisteme de ecuații liniare	89	229
6. Probleme de sinteză – algebră	95	230
7. Limite de funcții. Asimptote	99	233
8. Funcții continue	104	233
9. Derivata unei funcții	109	234
10. Rolul derivatelor de ordinul I și de ordinul al II-lea în studiul funcțiilor	116	235
11. Probleme de sinteză – analiză matematică	120	236

Clasa a XII-a

1. Legi de compoziție.....	123.....	238
2. Structuri algebrice. Morfisme	128.....	238
3. Polinoame	133.....	239
4. Probleme de sinteză – algebră.....	140.....	239
5. Primitive.....	143.....	241
6. Integrala definită	149.....	242
7. Aplicații ale integralei definite.....	153.....	243
8. Probleme de sinteză – analiză matematică.....	158.....	244

TESTE PENTRU BACALAUREAT 2019, DUPĂ MODELUL M.E.N.

1. MODELE DE TESTE REZOLVATE PENTRU EXAMENUL DE BACALAUREAT 2019.....	163.....	246
2. MODELE DE TESTE PROPUSE PENTRU EXAMENUL DE BACALAUREAT 2019.....	201	
<i>Bibliografie</i>		269